Hitza	Esanahia
adaburu	zuhaitzen kukula
adeitsu	begirunezkoa
aditu	antzeman, ulertu
agiraka	errietan
ahabia	zuhaixka fruitua (*arándano*)
ahal da!	desio adierazpena (*ojalá*)
ahaltsu	boteretsua
ahapeka	isilean, xuxurlaka
ahi	orea, morokila
aho	ertz zorrotza *filo*
aho-oztopoka	hitzak trabatuta
ahur	esku barrua
aiztoa	ganibeta
akitu	oso nekatuta, unatuta
akuilatu	ezproina sartu, ziztatu
alajaina	(indargarria) bai / ez horixe!
anfitrioi	harrera edo abegi egilea
anil	urdin bizia (hormetar / arrop tind
antze	artea, trebetasuna
arao egin	konjuratu, hitz magikoak bota
arbuiatu	baztertu, diskriminatu, gutxietsi
arerio	etsaia
arlote	zarpaila, trauskila
arpilatu	harrapakatu, sakeatu
artean	oraindik (lehenald)

Hitza	Esanahia
artegagarri	kezkagarria, arduratzekoa
artzakur	zakurra, *mastín*
asko jota	gehienez ere
astakirten	artaburua, astapotroa
atezuan	tentsioan, arreta bizian
atondu	prestatu, antolatu
auhen	min oihua, erosta, aienea
aurrenekoz	lehenbizikoz, lehenengoz
azkon	lantza txikia, jaurtigarria
azkonar	ugaztun haragijalea (*tejón*)
azpil	tolestura
basoilar	hegazti handia (*urogallo*)
bazka	(animalien) janaria
begiak bildu	lo egin
begiratu ilun	begirakunea, adikunea
behatz	oinetako hatza
behatz kriskitin	atzamarren klaska
behor	zaldi emea (*yegua*)
bekorotz likitsak!	behi gorotz nazkagarriak!
bekozkoa jarri	bekokia zimurtu
belagile	aztia
bermatu	finkatu, apoiatu
beta	aukera
bihotz eman	adoretu
borborka	jario handian, burrustan

Hitza	Esanahia
brastakoan	modu zakarrean, kolpean
damu izan	sentituta egon, nahigabea izan
demontre	arraio, deabru
destainari	mespretxatzaile, isekari
dilindan	zintzilik, kulunkan
dizdiz	distiratsu, ñir-ñir
dohakabe	koitadua, errukarria
doi-doi	ozta-ozta, justu-justu, nekez
dunda	metxa
durduzatu	gogoa nahastu, zalantzatan utzi
durunda egin	oihartzuna egin
eginahalak eta bi	ahalegin itzelak egin, asko saiatu
ehortzi	lur eman, lurperatu
elezahar	legenda, kontakizun historikoa
eltzeko	lapikokoa, egosia
elur-bisuts	haizetea eta elur ekaitza
ematxar	emagaldua, urdanga
epelak esan	errieta edo agiraka egin, itzelak
eragotzi	ez utzi, trabatu
erantzi	kendu
erantzuki	kexa, purrustada (*reproche*)
erantzuki egin	errieta egin, kargu hartu
erauntsi	ekaitza
erresumin	oinaze-amorru sentipen gordea
erreten	ubidea, kanala, zanga

Hitza	Esanahia
errezelo	mesfidantza
errieta egin	agiraka egin, *bronka bota*
etsipenezko	desesperazioko, urragarria
euri langar	zirimiria
ezin ibilizko	ibilgaitza (*impracticable*)
ezin iritsizko	ailegaezina (*inaccesible*)
ezpal	xafla mehea, zati zapala
fibula	gerrikoaren belarria (*hebilla*)
gainkatu	estali (zezenak behia)
galaiz apaindu	dotore jantzi
gandor	burgoia, harroputza / *leinu bat*
gantza	gizentasuna, koipea (*sebo*)
gernu	txiza
gogaikarri	jasanezina, aspergarria, astuna
golde	lurra iraultzeko tresna
gontza	ate erroa, euskarria
gopor	katilukada
gorpu	hilotza, hildakoa
gortea egin	ligatu
goseak amorratzen	gosez hil beharrean
gudaroste	armada
gurgurka	zaratak egiten
guri	fina, delikatua
haragitsu	mardula, potoloa
harmonia	egoki uztartuta

Hitza	Esanahia
harrapakatu	arpilatu, sakeatu
harri eta zur	harrituta, sor eta lor
hasi orduko	hasi bezain laster / baino lehen
hauspo	haize emateko tresna
hazteritsu	ezkabiatsua (*sarnoso*)
hebaindu	birrindua, kolpe asko jasotakoa
herratu	alderrai dabilena, noraezean
hezueri	hezurretako gaixotasuna
hezurkizko kutun	hezur zatitxozko amuletoa
higuingarri	nazkagarria
hil-hurren	hil zorian, laster hiltzeko
hornigai	probisioa
hotzak akabatzen	hotzak hilik, izoztuta
hutsaren hurrengoa	ezdeusa, guztiz baliogabea
ibilgu	ubidea, ibaibidea
igitai	belarra ebakitzeko esku tresna
igurikipen	espero dena, etorriko dena
ikastun	ikasi eta ikasi aritzen dena
ile xerlo	ile sorta, bereziki kopeta aurrean
intziri	auhena, kexu oihua
inude	hazama, besteen umeak eradoski
irmo	tinkoa, serioa
irrikatu	biziki desiratu
itsumustuka	ikusi gabe, itsu-itsuan
itu	diana

Hitza	Esanahia
itzaltsu	ospe handikoa, errespetagarria
itzulinguru	inguraketa, zeharkako bidea
izotz burruntzi	izotz kandela, kandalua (zintzili
izpirik gabe	arrastorik gabe, pizarrik gabe
jentil	leiendako erraldoia
jostakin	olgetun, jolasti
kalapita	sesioa, errieta, eztabaida
kamaina	ohantzea, hosto edo galtzuzkoa
kamustuta	zorroztasunik gabe, dorpe
kapusai	euritik babesteko kapa txanoduna
karranka	beleen oihua / zarata bizi (metal
karraska	burrunba, zalaparta
kazkabar	txingorra, inatazia
kikilduta	beldurtuta, mekotuta
kirika	ezkutuan begiratu
kisketa	irekitzeko-ixteko mekanismoa
kliskatu	keinu egin / begiak itxi-ireki
krakatsu	ugerdoa, zoldatsua, zikin-zikina
kriseilu	lanparatxoa (oliozkoa)
kuria	taldea, segizioa
kurrika	trukesa, tenaza
laido	iraina, ofentsa
lain	beste, adina
lainoa saretu	zerua garbitu, hodeiak desagertu
lanabes	tresna

Hitza	Esanahia
lanbro	lainoa
lantegi	zeregina, egitekoa
lastaira	matalaza, koltxoia
lasto fardel	bala, pilo prentsatua
lasto-azao	gari edo landareen sorta
lauhazka	lauoinka, galopan
lausotu	difuminatu,
lazgarri	izugarria, ikaragarria
legendun	legena duena *leproso*
lehengo lepotik	asmoari tinko eutsi
lepazuri	ugaztun haragijale txik(*garduña*
letania	otoitz antzekoa, eskari jarraitua
logaleak amorratzen	oso logura izan
lokaztu	basaz betea
losintxari	lausengaria (laudorio falts egilea
lozorro	lo sakona
mandio	lastategia, belarretarako ganbara
men egin	esana egin, obeditu
mihia klaskatu	mihia irentsi bezala
mimetizatu	inguruaren itxura hartu
mintz	azal fina
morroi	zerbitzaria
muino	mendi gaina, zapal antzekoa
mukizu	umemokoa, umegorria
mukuru	goraino, erabat, gainezka

Hitza	Esanahia
murgilaldi	pulunpa, uretan sartzea
muturrez aurrera	ahuspez, ahoz behera
non ez gaituzten	ez baldin bagaituzte
nonbait	antza, itxuraz
ñimiño	txiki-txikia
oilaloka	txitadun oiloa, geldigaitza
oilo bustiak	koldarrak halakoak
okitu	gogobetea, erabat aseta dagoena
oldartu	eraso egin
olo	landare jangarria (*avena*)
oneratu	suspertu, hobera egin
orbain	ebakiondoa (*cicatriz*)
ordainetan	trukean
orobat	era berean, baita, berdin
osatu	sendatu
osin	hobia, zuloa
oskarbi	zohardia, zeru garbia
ostertz	zeru muga, horizontea
oturuntza	otordua, jatordua
otzandu	mantsotu, baretu
palasta	plastakoa, uretan emandako kolp
pattar	likorea
patu	asturua, zoria
pegar	buztinezko ontzi hand, txanbila
perrail	baldea, uhoitza

Hitza	Esanahia
peto	erabatekoa, oso-osoa
pil-pilean	bizi-bizi, mugimenduan
piltzartu	sats eginda, birrinduta, zati-zati
pitxerra	buztinez, kristalez edo bestelako
pitzadura	arrakalla, arraildura
pronto	prest
putre	saia, hegazti haratustel jalea
samin	tristura
sarkin	*intruso*
sarraskitu	masakratu
sasiko	ezkontzaz kanpoko umea
sigi-saga	zeharka-meharka, zig-zag eran
simaur onddo	haluzinogenoa
soraio	sorgor (*insensible*)
sorgortuta	ezinduta, paralizatuta
sugegorri	suge mota (*víbora*)
suhar	gartsua, oldarkorra (*impetuoso*)
sumin	amorrua, haserrea
tarteka-marteka	txitean-pitean, aldizka
terreina	ontzi mota, *balde*
titan	indar itzeleko gizakia
topaketa	elkarretaratzea, bilera, enkontrua
tranpal	eskailera burua (*rellano*)
trebera	hiru hankako euskarri altua, suk
triki-traka	mugimendu et soinu errepikatua

Hitza	Esanahia
tripa-zorri	gose bizia
trumiltsu	parrastan, oldarrean
ttunttun	danbolina
turrusta	parrastada, txorrotada
txera izan	kariñoa izan, afektua
txingar	egur zati goria
txintik ez	ezertxo ere esan gabe
txio	txorien kantua
txirbil	txirlora, ezpaltxo kiribilak
txirikordatu	trentzatua
txolinduta	piripi, kokolotuta
ufada	putzaldia
ugerdo	zikin-zikin
ulu	alaraua, oihu zolia
ur harri	uharria, legarra
urmael	estankea, ur putzua
urtzaro	elurte sasoi amaiera
uxatu	aienatu, aldenarazi
uzkur	kikilduta
uzkur-uzkur egin	batu-batuta jarri
uztapiku	pikua
xalo-xalo	inozente, apalki
xaxatu	akuilatu, zerbait egitera bultzatu
xingol	zinta
xuxurlatu	ahapeka, isilean

Hitza	Esanahia
zakar	latza, lakarra
zamalkaldi	zaldi gaineko saioa
zangotrabaka	tupust eraginez
zapelatz	hegazti harraparia, gabiraua
zarakar	(odol) geruza gogortu lohia
zedarritu	mugatu
zendu	hildakoa
zentzagarri	jokabidea zuzentzekoa, zigor gis
zeutzan	lurperatuta zeuden
zirimola	zurrunbiloa, airea biribilean
zirkinik ez	mugimendu txikiena ere ez
zirta hots	txipli-txapla, txinparta hotsa
zoldatsu	ugerdo, txerri-txerri
zuhurtziaz	zuhurtasunez
zurda	zaldi lepoko ile latz luzeak
zuzi	tortxa, lastargia